

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 6Co/33/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8114200810
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 02. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Peter Straka
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2015:8114200810.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v právnej veci žalobcu: Orange Slovensko, a.s., IČO: 35 697 270, Bratislava, Metodova 8, zast. Bobák, Bollová spol., s.r.o. Advokátska kancelária, IČO: 35855673, adresa na doručovanie písomností Orange Slovensko a.s., Metodova 8, Bratislava proti žalovanému: V. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom E. XXXX/XX, B., za účasti vedľajšieho účastníka Občianske združenie slovenských spotrebiteľov AZ, Nám. Josipa Andriča 1, Chorvátsky Grob, zast. JUDr. Jozefom Kempom, advokátom so sídlom Nám. Josipa Andriča 1, Chorvátsky Grob na strane žalovaného, o zaplatenie 275,21 Eur, o odvolaní vedľajšieho účastníka proti rozsudku Okresného súdu Prešov č.k. 12C 26/2014-47 zo dňa 16.10.2014 jednohlasne takto

rozhodol:

Z r u š u j e sa rozsudok vo výroku o trovách konania vedľajšieho účastníka a v rozsahu zrušenia sa vec v r a c i a prvostupňovému súdu na ďalšie konanie.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom Okresný súd Prešov (ďalej len „prvostupňový súd“) uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi 106,21 Eur spolu s úrokom z omeškania 9 % ročne zo sumy 106,21 Eur od 3.7.2012 do zaplatenia, v lehote do troch dní právoplatnosti tohto rozsudku. V prevyšujúcej časti žalobu zamietol. Žalovanému i vedľajšiemu účastníkovi náhradu trov konania nepriznal.

O trovách konania vedľajšieho účastníka súd rozhodol cit.: „V tomto podaní si právny zástupca vedľajšieho účastníka uplatnil trovy konania spolu vo výške 62,56 eur (podaním doručeným súdu až dňa 17.10.2014, teda po vyhlásení rozhodnutia aj s vyjadrením vo veci samej).

Súdu však nie je zrejmé ako mohol právny zástupca vedľajšieho účastníka vykonať prípravu zastúpenia, keď samotný vedľajší účastník nevedel, do akého konania vstupuje, (len na základe skutočnosti, že žalovaným je spotrebiteľ), pritom pri oznámení o vstupe do konania ani neskôr v priebehu konania vedľajší účastník nepredložil súhlas spotrebiteľa s jeho vstupom do konania, prípadne, že by so spotrebiteľom a samotným vedľajším účastníkom vykonal akýkoľvek úkon súvisiaci s prípravou a prevzatím zastupovania a teda bez akejkoľvek bližšej vedomosti o predmete a štádiu konania, do ktorého vstupuje, je prakticky nemožné náležite sa pripraviť na zastupovanie v tej ktorej veci. Vzhľadom na uvedené je potom potrebné sa prikloniť k pohľadu trov účelne vynaložených na uplatnenie alebo bránenie práva.

Ďalej súd zastáva názor, že vedľajší účastník, ktorý je založený na ochranu práv podľa osobitného predpisu by mal byť schopný poskytnúť žalovanému ako spotrebiteľovi v spotrebiteľskej veci vedenej na súde odbornú pomoc sám. Tento názor má oporu v rozhodnutí Ústavného súdu SR sp.zn. II.ÚS 78/03, v zmysle ktorého nie je porušením základného práva na právnu pomoc a rovnosť účastníkov v konaní podľa čl. 47 ods. 2 Ústavy SR, ak účastníkovi, ktorý disponuje viacerými pracovníkmi, ktorí majú právnické vzdelanie, súd neprizná náhradu trov právneho zastúpenia, ak ich nepovažuje za účelne

vynaložené, a to práve preto, že vedľajší účastník bol na ochranu spotrebiteľa zriadený a teda má byť schopný v spotrebiteľských sporoch spotrebiteľov kvalifikovane zastupovať.

Preto súd prihliadol na skutočnosť, že vedľajší účastník vstúpil do konania ako organizácia na ochranu spotrebiteľa z vlastného podnetu a splnomocnil právneho zástupcu z radov advokátov, hoci zo samotnej podstaty vedľajšieho účastníka vyplýva, že musí byť schopný konať v mene toho, na strane koho vstupuje do konania.

Zároveň je súdu z rozhodovacej činnosti známe, že vedľajší účastník paušálne vstupuje do konaní, v ktorých ako žalobcovia vystupujú určité subjekty, a to bez ohľadu na stav konania, vôľu spotrebiteľa a účelnosť úkonov vedľajšieho účastníka. Pri rozposielaní oznámení o vstupe do konaní, vyjadrení (vznesenie námietky premlčania), ide o identické typizované úkony podľa vzoru, ktoré môžu byť generované aj automatizované, pritom nemožno v každej jednej veci hovoriť o účelnom vynaložení trov právneho zastúpenia.

Takéto konanie vedľajšieho účastníka nemožno považovať ani za dôkaz o jeho vôli naplniť cieľ, pre ktorý bolo toto združenie založené. Vyvoláva to skôr dôvodné podozrenie, že skutočným cieľom združenia nie je ochrana práv konkrétneho spotrebiteľa, ale zárobková činnosť právneho zástupcu vedľajšieho účastníka v podobe náhrady trov právneho zastúpenia. A v tomto, by ani neobstál argument, že združenie na ochranu spotrebiteľa potrebuje finančné prostriedky na ďalšiu svoju existenciu. Z týchto dôvodov súd náhradu trov konania v tomto konaní vedľajšiemu účastníkovi nepriznal. V ďalšom, čo sa týka trov právneho zastúpenia vedľajšieho účastníka, súd poukazuje aj na rozhodnutie NS SR sp. zn. 6MCdo 5/2013, ktoré je aplikovateľné aj v tejto právnej veci.“

Proti rozsudku v časti výroku o trovách konania podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie vedľajší účastník a navrhol, aby odvolací súd uznesenie v napadnutej časti zmenil a priznal vedľajšiemu účastníkovi právo na náhradu trov konania vo výške 62,56 Eur.

Odvolací súd preskúmal rozsudok v rozsahu suspenzívneho (odkladného) účinku odvolania vo výroku o trovách konania (§ 206 ods. 3 O.s.p.) spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo, vec prejednal bez nariadenia pojednávania v súlade s ustanovením § 214 O.s.p. a zistil, že odvolanie je dôvodné.

Podľa § 142 ods. 1 O.s.p. účastníkovi, ktorý mal vo veci plný úspech, súd prizná náhradu trov potrebných na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva proti účastníkovi, ktorý vo veci úspech nemal.

Podľa § 137 O.s.p. trovy konania sú najmä hotové výdavky účastníkov a ich zástupcov, včítane súdneho poplatku, ušlý zárobok účastníkov a ich zákonných zástupcov, trovy dôkazov, odmena notára za vykonávané úkony súdneho komisára a jeho hotové výdavky, náhrada výdavkov právnickej osoby, ktorá je oprávnená zastupovať v konaní podľa osobitného predpisu, odmena správcu dedičstva a jeho hotové výdavky, tlmočné a odmena za zastupovanie, ak je zástupcom advokát.

Nesprávnym právnym posúdením veci sa rozumie omyl súdu pri aplikácii práva. O omyl v aplikácii práva ide vtedy, ak súd použil iný právny predpis, než ktorý mal použiť, alebo ak použil síce správny právny predpis, ale ho nesprávne vyložil.

Prvostupňový súd úkony vedľajšieho účastníka nepovažoval za účelné.

Procesná aktivita vedľajšieho účastníka evidentne súvisí s ochranou spotrebiteľa, ktorej sa priznáva význam pri zvyšovaní kvality života spotrebiteľov (porov. rozsudok súdneho dvora Mostaza Claro C-168/05, bod 37, cit.: Okrem toho, smernica, ktorá smeruje k posilneniu ochrany spotrebiteľa, predstavuje podľa článku 3 ods. 1 písm. t) ES opatrenie nevyhnutné na splnenie poslania zverného Spoločenstvu a, najmä, na zvýšenie životnej úrovne a kvality života v celom Spoločenstve (pozri analogicky v súvislosti s článkom 81 ES rozsudok Eco Swiss, už citovaný, bod 36).

Takýmto prostriedkom ochrany môže byť aj inštitút náhrady trov konania, v rámci ktorého nemožno poprieť aj jeho sankčnú povahu (pre porovnanie uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 14. 9. 2011 sp. zn. 7MCdo 4/2010, cit. „Vo všeobecnosti platí, že náhradu nákladov konania ovláda zásada úspechu vo veci, ktorá je doplnená zásadou zavinenia. Zmyslom využitia zásady zavinenia je

sankčná náhrada nákladov konania...., tiež uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 16.6.2011 sp. zn. II. ÚS 281/2011).

Navrhovateľom žalovaná pohľadávka pozostávala z neuhradených služieb vo výške 100,65 Eur a náhrady škody vo výške 763,88 Eur. K uvedenému mal preto prvostupňový súd pristúpiť tak, že uplatnené nároky sú samostatne žalovateľnými nárokmi (porov. uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3MCdo 11/2011 zo dňa 11.10.2012). Odvolacie námietky vedľajšieho účastníka sú preto opodstatnené.

Náhradu trov konania vedľajšieho účastníka súd nepriznal s odôvodnením, že z hľadiska bránenia práva úkony vedľajšieho účastníka nemožno považovať za relevantné ani za účelné. Mohol náležite zvážiť potrebu svojho zastúpenia v konaní a do konania vstúpiť bez právneho nástupcu.

Túto argumentáciu súdu prvého stupňa nepodporuje judikatúra Súdneho dvora Európskej únie, ktorá naopak nevidí žiadny dôvod na neposkytnutie právnej ochrany aj právnickej osobe „Zásada účinnej súdnej ochrany, ako je stanovená v článku 47 Charty základných práv Európskej únie, sa má vykladať v tom zmysle, že nie je vylúčené, aby sa jej dovoľovali právnické osoby, a pomoc poskytnutá na základe tejto zásady môže zahŕňať najmä oslobodenie od platenia trov konania alebo zastupovanie advokátom“ (porov. rozsudok Súdneho dvora Európskej únie vo veci C-279/09).

Občiansky súdny poriadok v ust. § 24 a nasl. umožňuje každému účastníkovi dať sa zastúpiť v konaní zástupcom, ktorého si zvolí. Takýmto zástupcom môže byť i advokát. Služba advokáta je pochopiteľná a logická, pretože úspech v súdnom konaní je determinovaný nielen tým, kto a aké právo má (hmotnoprávny aspekt), ale aj schopnosťou toto právo uplatniť (procesnoprávny aspekt). Náklady s tým spojené sú v zásade účelné. Vyššie uvedené sa v plnej miere vzťahuje tiež na možnosť vedľajšieho účastníka dať sa zastupovať v konaní advokátom. V množstve súdnych sporov už pomoc združenia pri vstupe do konania môže voči žalobcovi pôsobiť odradzujúco v tom zmysle, že uvedomujúc si neopodstatnenosť uplatňovaného nároku berie svoju žalobu späť (a to i v časti). Ak by žalobca uplatnil právo v rozsahu, v akom mu ho súd priznal, neexistoval by žiadny dôvod na vedľajšiu intervenciu. Právnické osoby zamerané na kolektívnu ochranu práv tak pochopiteľne čelia výzve na podporu spotrebiteľov. Vedľajší účastník koná sám za seba a na účely tohto konania nebolo potrebné, aby sa dokladovala individuálna komunikácia so spotrebiteľom.

Za tohto stavu prvostupňový súd nesprávne vec právne posúdil tým, že nepoužil správne ustanovenie právneho predpisu. Odvolací súd v zmysle ust. § 221 ods. 1 písm. h) O.s.p. rozsudok v napadnutom výroku o trovách konania vedľajšieho účastníka zrušil a v rozsahu zrušenia vrátil vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

V ďalšom konaní úlohou súdu prvého stupňa bude rozhodnúť o trovách konania vedľajšieho účastníka rešpektujúc názor odvolacieho súdu (§ 226 O.s.p.).

Poučenie:

Proti uzneseniu nie je prípustné odvolanie.